

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

**DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS PILIETYBĖS PAGRINDU NUOMOS SKELBIME
TYRIMO**

2022 m. liepos 26 d. Nr. (22)SN-109)SP-48
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau vadinama ir Tarnyba) 2022 m. liepos 14 d. buvo gautas pareiškėjo F. M. (taip asmens duomenys nurodyti skunde; toliau – Pareiškėjas) 2022 m. liepos 13 d. skundas dėl galimai pilietybės pagrindu diskriminuojančio nuomos skelbimo, publikuoto interneto tinklalapyje www.aruodas.lt.

Skunde buvo pateikta nuoroda į nuomos skelbimą „Vilnius, Žirmūnai, Žirmūnų g., 3 kambarių buto nuoma“. Šiame nuomos skelbime buvo rašoma: „Nenuomojame užsienio piliečiams.“ Pareiškėjas rašė, kad norėtų žinoti, kokių veiksmų imasi interneto tinklalapio www.aruodas.lt administracija, kad išvengtų diskriminacijos jų tinklalapyje. Taip pat Pareiškėjas prašė, jog Tarnybai pateiktas skelbimas būtų pašalintas ir skelbimą paskelbęs asmuo „užblokuotas“ tinklalapyje www.aruodas.lt.

Pareiškėjas skunde pažymėjo, kad nuomos skelbime nėra nurodyta jokių vardų (asmens duomenų), tik telefono numeris.

Paprašius patikslinti skundo aplinkybes, 2022 m. liepos 18 d. Tarnybai buvo pateikta informacija, kad Pareiškėjas turi Austrijos pilietybę, taip pat nurodyta, jog šiuo konkrečiu atveju dėl nuomos jis nesikreipė.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

Nuomos skelbime nurodytu telefono numeriu 2022 m. liepos 21 d. buvo susisiepta su nuomotoju, kuris nuomojo nuomos skelbime nurodytą butą. Nuomotojas informavo, kad butą jau išnuomojo baltarusiui. Nuomotojas taip pat pasakė, kad į jį kreipėsi keli įvairių tautybių asmenys ir nuomotojas, nediskriminuodamas, dėl buto nuomos kalbėjo su įvairiais asmenimis. Nuomotojas

buvo informuotas apie Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo nuostatas dėl paslaugų teikėjo pareigų visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokias paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu; suteikiant vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuojant, užtikrinti, kad šioje informacijoje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas *inter alia* pilietybės pagrindu.

2022 m. liepos 21 d. nustatyta, kad nuomos skelbimas nėra aktyvus, rašoma, kad „išnuomota“.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Tyrimo metu buvo vertinama, ar nėra pažeidžiamos Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktų nuostatos, pagal kurias, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas; suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad šioje informacijoje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu ir nebūtų formuojamos visuomenės nuostatos, kad dėl šių požymių asmuo yra pranašesnis ar menkesnis už kitą.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys yra lygūs, žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų

asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).

Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas). Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas būtų pažeistas, jeigu tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, būtų kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisinamas (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 20 d. ir 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimai).

Lygių galimybių įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, jog šio įstatymo paskirtis – užtikrinti, kad būtų įgyvendintos Konstitucijos 29 straipsnio nuostatos, įtvirtinančios asmenų lygybę ir draudimą varžyti žmogaus teises ir teikti jam privilegijas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Taip pat šiuo įstatymu siekiama, kad būtų įgyvendintos ir Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, kitų tarptautinių sutarčių nuostatos. Taigi, Konstitucijoje įtvirtintos asmenų lygybę reglamentuojančios pagrindinės nuostatos yra perkeltos į Lygių galimybių įstatymą, kuris draudžia diskriminaciją šio įstatymo taikymo srityje ne tik dėl konstitucinių nediskriminavimo pagrindų, bet ir dėl kitų žmogaus tapatybės požymių ar priskiriamų savybių, kurios yra įtvirtintos Lygių galimybių įstatyme.

Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje diskriminacija apibrėžiama kaip tiesioginė ar netiesioginė diskriminacija, priekabiavimas, nurodymas diskriminuoti dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos. Tiesioginė diskriminacija pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalį laikomas elgesys su asmeniu, kai dėl pirmiau išvardintų pagrindų asmeniui taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Analogiškos nuostatos numatytos atitinkamose Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 1 ir 9 dalyse.

Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėjas pats pagal Tarnybai pateiktą skelbimą dėl nuomos nėra kreipėsis. Pareiškėjas negalėjo pateikti jokių duomenų apie nuomotoją, tik nuomos skelbime įrašytą telefono numerį.

2022 m. liepos 21 d. susisiekus su nuomotoju skelbime nurodytu telefono numeriu buvo nustatyta, jog Pareiškėjo pateiktame nuomos skelbime nurodytas butas jau yra išnuomotas Baltarusijos Respublikos piliečiui. Nuomotojas taip pat informavo, kad nuomotojas nediskriminavo asmenų tautybės ir kitais pagrindais, dėl nuomos tarėsi su įvairiais asmenimis. Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju nėra konkrečių duomenų apie tai, kad nuomotojas būtų atsisakęs nuomoti skelbime nurodytą butą užsienio piliečiams.

2022 m. liepos 21 d. nustatyta, kad Pareiškėjo Tarnybai pateiktas nuomos skelbimas yra nebepasiekiamas, greta jo yra pastaba: „Išnuomota“.

Pažymėtina, kad, pagal Lygių galimybių įstatymo 29 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatas, tyrimo metu ar jį atlikęs, lygių galimybių kontrolierius gali nutraukti tyrimą, kai lygias galimybes pažeidžiantys veiksmai (neveikimas) nutraukiami. Atsižvelgiant į tai, kad nuomos skelbimas yra nebepasiekiamas (butas išnuomotas), tyrimas nutraukiamas.

Atkreiptinas dėmesys, kad asmenys, pastebėję skelbimus, kurie galimai pažeidžia įstatymų nuostatas, visada turi teisę kreiptis į konkretaus tinklalapio (nagrinėjamu atveju – interneto tinklalapio www.aruodas.lt) administratorių ir prašyti užtikrinti, kad netinkamo turinio skelbimai nebūtų publikuojami.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Nutraukti skundo tyrimą, kadangi skundžiami veiksmai nutraukti.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją.

Sprendimas per 1 (vieną) mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nustatyta tvarka.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė,
pavadojanti lygių galimybių kontrolierių

Edita Žiobienė